

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

480. An dispensare possit in interstitiis Ordinum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

& non de aliis; maxime, quia jura & Concilium magis confidunt de Episcopis, quam de aliis inferioribus. *Garc. à num. 17.* proinde tam subditi illorum Prælatorum, qui sunt nullus diæcesis, cum nullum habeant Episcopum, recurrere debent ad Sedem Apostolicam pro obtinenda illa absolutio- ne ab hæresi (idem est de dispensatione ab irregu- laritatibus, & casibus reservatis Papæ) quam sub- diti illorum exemptorum; quippe qui non sunt subditi, nec possunt se subdicere Episcopis, nisi in casibus à jure expressis, qualis non est iste, de quo hic, nempe dispensatio illa & absolutio. *Garc. num. 20.* citans *Marc. Anton. Genuens. in pr. Curia Neapolit. c. 66. n. 19.* *Ugol. de cens. Rubr. l. c. 2. §. 17. n. 5.* contra *Suar. & plures alios putantes, posse subditos illorum exemptorum se subdicere, si velint, Episcopo quod ad hunc actum favorabilem obtinendi ab eo dispensationem, & absolutio- nem. Unde jam iterum sequitur, non posse Ca- pitula istiusmodi inferiora, Prælato defuncto (Certi aliàs ad ea transire potestas, quam habuit defun- ctus, juxta dicta superius) in dictis casibus absol- vere, aut dispensare.*

4. Tertio cum homicida voluntario, etiam oc- culto (sub quo venit quoque mandans & consu- lens. *Garc. loc. cit. n. 24.* ex *Tolet. l. 1. c. 88. vers. 6.*) nullo modo posse dispensare Episcopum (& conse- quenter nec Capitulum sede vacante) ne quidem ad minores aut beneficium simplex. *Garc. cit. n. 24.* citans *Tolet. ubi ante.* *Ugol. de cens. tab. 1. c. 33. de irregul. §. 2. num. 1. & 2. & c. 62. §. 2. n. 4.* *Guttier. qq. Canon. l. 1. c. 13. n. 19.* *Sayr. l. 7. c. 7. n. 14. & 19. & c. contra Henriq. l. 13. c. 57. §. 1. & l. 14. c. 19. §. 1.* *Zerol. in pr. p. 2. v. dispens. §. 3. & c.* Et si ante Concilium possent cum eo dispensare ad benefi- cium simplex, & juxta probabiliorem ad Ordines minores. *Garc. loc. cit. n. 26.* citans *Hofst. Jo. And. Butrio & c. in c. 2. de Cler. pugnant. in duello.* Item contra *Baifium in direct. elect. p. 2. c. 30. n. 6.* *Covar. in Clem. si furiosus. p. 2. §. 3. num. 5.* *Navar. cons. 45. n. 1. de homicid. Tolet. ubi ante. vers. 4. & 5. & c.*

5. Quinimo nec dispensare poterit cum homi- cida casuali non occulto, etiam ad Ordines mi- nores jam susceptos, aut beneficium simplex. *Garc. num. 27.* citans *Tolet. ubi ante ad finem. c. 88.* *Ugol. cit. c. 33. §. 3. n. 3. & 4. & c.* contra *Henriq. Na- var. Sayr. loc. cit. num. 20.* *Molin. de iust. tract. 3. d. 77. n. 11.* *Avilam, Rodriq. & c.* dicentes, quan- tum ad homicidium casuale nihil immutasse Con- cilium. Quemadmodum Episcopus (& conse- quenter Capitulum sede vacante) dispensare po- test in mutilatione, etiam voluntaria, si est occul- ta; utpote in qua nihil innovavit Concilium; quippe quod solum excipit homicidium volun- tarium, sub quo non venit mutilatio. *Garc. num. 29.* citans *Suar. tom. 5. d. 44. §. 2. n. 4.* *Henriq. loc. cit. Tolet. cit. c. 88. vers. 6.* *Molin. Avil. & c.* Idem est quod ad homicidium voluntarium justum. *Garc. num. 34.*

Quæstio 479. In quibus præterea dispensare possit Capitulum sede vacante?

1. **R** Esp. primò in genere: Potest dispensare in casibus, in quibus potest Episcopus pote- state ordinariâ. *Azor. l. 3. c. 37. q. 10.* citans *Pavin. p. 1. q. 5.* *Feder. de Sen. cons. 29.* *Pirh. citans Abb. in c. cum olim. de major. & obed. num. 8.* *Molin. de iust. tr. 5. d. 11. n. 5.* *Quarant. in sum. Bullar. v. Capi- P. Leuren. Tract. III. De Capit. sed. vac.*

tul. sede vacante. q. 2. *Barbos. Iur. eccles. l. 1. c. 32. num. 81.* Est enim dispensare actus jurisdic- tionis, *Azor. loc. cit.* & dispensatio non est actus merè voluntarius; cum sæpe expediens, imò necessa- rium sit cum subditis dispensare. *Pirh. Barbos. l. cit.* Adeoque non esset sufficienter provifum diæcesibus, si jurisdic- tio Episcopi sine jurisdic- tione dispensandi devolveretur ad Capitulum sede vacante. *Barbos. citans Molin. tr. 5. d. 11. num. 5.* Quinimò dispensare poterit in casibus non solum, qui per se, sed etiam qui per accidens (nempe pro- pter impedimentum adeundi Papsam) sunt epi- scopales, seu ordinariæ jurisdic- tionis Episcopi. *Pirh. loc. cit.* citans *Quarant. ubi ante. q. 3.* *Abb. in c. his qua. in fine.* sive in casu necessitatis, quando non facile adiri potest Papa, aut Nuncius Aposto- licus, dum is ad eam dispensationem conceden- dam potestatem habet. *Dian. loc. cit. resol. 9.* cum *Meroll. loc. cit. num. 12.* eò quod jurisdic- tio, seu po- testas, quam habet Episcopus dispensandi in le- gibus pontificiis in casu necessitatis sit ordinariâ; quippe qualis est, quæ annectitur perpetuò dig- nitati, uti est hæc (unde & eam delegare potest Epi- scopus generaliter, ut *Sauch. de matrim. l. 2. d. 40. n. 14.* apud *Dian. loc. cit.*) Capitulum verò suc- cedit in potestate ordinariâ Episcopi. *Dian. cit. resol. 9.*

2. **R** Esp. in specie. Sic itaque dispensare po- terit in votis & juramentis, in quibus id potest E- piscopus. Item in statutis diæcesanis; hæc enim spectant ad jurisdic- tionem ordinariâ Episcopi, *Pirh. loc. cit.* & de juramentis. *Pignat. tom. 5. con- sult. 24. n. 3.* citans *c. penult. & ult. de suppl. negl. Prælator. Garc. observ. 30. num. 12.* *Dian. loc. cit. re- sol. 23.* Item cum illegitimis ad Ordines minores suscipiendos. *Barbos. loc. cit. juxta c. 1. de filiis presb. in 6.* & ad beneficium simplex. *Barbos. citans Navar. cons. 28. cit. de temp. ord. Zerol. in pr. p. 2. v. Capitul. §. 3.* *Quarant. v. oodem. Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 16.* *Dian. p. 8. tr. 4. resol. 6.* qui ta- men putat cum *Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 34.* sine speciali mandato hanc dispensationem non posse concedere Vicarium Capituli. Item in peti- tione debiti. *Barbos. Ventrigl. l. cit. Dian. loc. cit. resol. 47.* citans *Molin. de iust. tom. 6. tract. 5. d. 11. num. 5.* Ratio his omnibus communis est, ut *Mo- lin.* nempe quod tota universim jurisdic- tio Epi- scopi etiam voluntaria (cujus actus est dispensare) quæ non reperitur illi denegata, transeat ad Ca- pitulum, ut *Abb. in c. cum olim. de major. & obed. num. 2.*

Quæstio 480. Num igitur dispensare quoque possit in interstitiis Ordinum?

1. **R** Esp. primò: Capitulum sede vacante po- test dispensare in his interstitiis. *Suar. tom. 4. d. 28. §. 5.* *Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. num. 14.* *Regi- nald. Fori pænit. l. 1. n. 180.* *Valenzuela cons. 107. num. 17. vol. 2.* apud *Dian. p. 8. tr. 4. resol. 5.* Item *AA.* paulò post citandi; eò quod hæc facultas in ipsius Episcopi officio, & potestate sit imbibita, non tam ex commiffione speciali, quam ex Con- cillii dispositione. Capitulum verò succedat non tantum in ordinariâ jurisdic- tione jure communi generali ad Episcopum spectante; sed & in per- tinente ad eandem jure communi speciali. *Garc. p. 5. c. 7. à num. 38.* & plures alii apud *Dian. loc. cit.*

2. **R** Esp:

2. Resp. secundò: in iis casibus dispensare potest in interstitiis, in quibus concedere potest dimissorias. Fagn. in his qua. de major. & obed. n. 61. Sic dispensare potest in interstitiis (quæ sunt inter Ordines minores, & majores; item inter majores, inter quos juxta dispositionem Canonum & Trid. sess. 23. c. 11. 13. 14.) cum arctatis (intelligitur ratione beneficii accepti, aut accipiendi) intra annum vacantiam; cum aliis verò non nisi post elapsum primum annum sedis vacantis cum ordinandis in vim suarum dimissoriarum eo modo, quo poterat Episcopus cum sibi subditis; ex causis nimirum in Concilio Tridentino expressis, puta necessitatis, aut utilitatis ecclesiæ. Laym. in c. l. i. xeras. de tempor. Ordin. Ventrigl. loc. cit. n. 40. Barbof. loc. cit. n. 128. citans Quarant. v. Capit. sed. vac. vers. quæro decimo. Piafec. in pr. p. 1. c. 1. n. 50. Martam. de jurisd. p. 2. c. 9. n. 13. & plures alios. Et specialiter quòd non nisi post annum vacantiam dispensare possit, tenent Solorzan. de iure Indiar. tom. 2. l. 3. c. 13. & 14. Zipæus iur. pontif. l. 3. tit. 9. n. 2. apud Dian. loc. cit. eò quòd, ut idem, cum Capitulum intra illum annum non possit dare licentiam recipiendi Ordines, nec ad talem effectum literas dimissorias juxta c. cum nullus. de tempor. ord. in 6. & Trident. sess. 7. c. 10. & sess. 23. c. 10. prohibita quoque ei videantur, quæ ad ipsos Ordines preparantur, qualis est interstitiorum remissio. Possit quoque dispensare in dictis interstitiis cum religiosis, etiam exemptis, tradit Laym. loc. cit. n. 3. eò quòd possint cum Prælatorum suorum licentia se subijcere Episcopo in suscipiendis gratis dispensationum, & absolutionum; pro quo citat seipsum. Theol. moral. l. 1. tract. 4. c. 23. n. 7.

3. Porro spectare hanc facultatem dispensandi in interstitiis ad Capitulum, & non ad illius Vicarium sine speciali mandato Capituli, tradunt Fagn. loc. cit. Ventrigl. loc. cit. citans Aldan. in compend. Canon. resol. tit. 3. n. 6. Vulpe. in pr. c. 44. n. 27. (qui etiam refert, sic decisum à S. Congr. 17. Maji 1600.) Barbof. sum. Apost. decis. v. Capit. sed. vac. n. 14. Merol. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 48. contra Riccium decis. 185. num. 5. apud Ventrigl. & contra Machadam apud Dian. loc. cit. & alios; eò quòd, ut Meroll. in generali mandato non veniat potestas dispensandi.

4. De cætero ordinatos sine Episcopi aut Capituli sede vacante expressa aut tacita dispensatione, interstitiis non observatis, censuram nullam incurrere, tradit Laym. loc. cit. n. 4. citatis Suar. de cens. d. 31. s. 1. n. 43. Zerol. in pr. p. 2. v. Ordo. s. 8. eò quòd licet Sixtus V. decreverit suspensionem, ea tamen denuò sublata sit per Gregorium XIV. Plura de his infra, ubi, an, & quando concedere possit dimissorias.

Quæstio 481. An Capitulum sede vacante possit aggratiare, seu penam post latam sententiam remittere?

1. **R**esp. Non convenire in hoc AA. negativam, nimirum Capitulum sede vacante non posse facere gratiam, & remittere penas, ad quas Episcopus defunctus, vel ipsum etiam Capitulum condemnarat, tenent Mantic. tom. 2. de tacitis convent. l. 25. lit. 8. n. 11. Jo. Bapt. Costa de remed. subfid. remed. 15. n. 8. & de iudic. c. 45. apud Dian. p. 8. tract. 4. resol. 19. eò quòd facere gratiam sit de reservatis Principi. num. 41. ibidem apud Dianam,

Quin & hoc ipsum denegetur Episcopo à Bernard. Diaz. in pr. Can. c. 137. Foller. in pr. Can. v. etsi committi. n. 125. & aliis pluribus.

2. Affirmativam è contra tenent Barbof. iur. eccles. l. 1. c. 32. n. 102. Ventrigl. tom. 2. annor. 15. s. 2. n. 42. citantes Vulpe. in pr. iudicial. c. 44. nup. 26. Item Dian. loc. cit. citans insuper Jo. Mariam Novarin. q. 99. forens. q. 102. p. 1. Ricc. in pr. Fori eccl. tom. 1. resol. 30. (vel ut eum citat Vega, decis. 305.) qui etiam refert sic decisum in Curia Archiep. Neapol. Felicianum à Vega in c. 4. de iudic. n. 63. Rationem dat Dian. quia scilicet facere gratiam pertinet ad jurisdictionem ordinariam Episcopi, & in hac succedit Capitulum, sive iurisdictione sit contentiosa, sive voluntaria, & nullibi reperitur exceptus casus, de quo hic. Respondit quoque ad rationem oppositam sententia: Episcopos posse facere gratiam; quia sunt veri Principes ecclesiastici, & non Vicarii Papæ, ut restè Bellarm. l. 1. de Rom. Pontif. c. 3. in fine (quin &, ut Vega ex Riccio, habent in hoc potestatem Episcopi talem, qualem habet supremus Princeps, adeoque hanc gratiandi potestatem non esse reservatam summo Pontifici; & consequenter idem posse Capitulum, utpote quod est successor Episcopi. Quod si verum, Episcopum referre personam supremi cuiusdam Principis, & Capitulum ei in hac ratione supremi Principis succedere (de quo posteriore meritò dubitari potest) consequens videtur, quòd ubi jurisdictionem etiam temporalem in subditos habuit Episcopus, in ea succedat Capitulum, ut dictum supra, posse aggratiare Capitulum, ubi per defuncti Episcopi, vel suos Officiales lata in aliquem etiam pena capituli.

Quæstio 482. Num Capitulum sede vacante possit concedere indulgentias?

1. **R**espoud. Negat id Fagn. in c. illa. ne sede vac. n. 14. citans Jo. Andr. in c. accedentibus n. 2. de excess. Prælat. Felin. in c. cum olim. de major. & obed. n. 7. & c. ac dicens ex Card. in Clem. 2. s. ad hac. q. 3. n. 14. de penit. & remiss. hanc opinionem teneri communiter, etsi nonnulli sentiant oppositum. Rationem dat idem Fagn. loc. cit. num. 13. in fine. Quòd Capitulum non succedat in jurisdictione voluntaria, sed tantum in necessaria, quia est necessarius, & non voluntarius Administrator, ut tenet Gl. in Clem. 1. de heret. v. Capituli. quam communiter approbatam dicit Felin. in c. cum olim. num. 6. Item quòd non succedat in iis, quæ gratiam sapiunt; pro quo citat Gl. in c. 1. v. presentatos. de Instit. in 6. Pro qua sententia negativa citantur quoque ab Azor. l. 3. c. 37. q. 9. præter plures Canonistas ex Theologis Sot. in 4. dist. 21. q. 1. a. 4. Corduba de Indulg. a. 2. q. 12. proposit. 9. Ledesm. in 4. dist. 28. a. 3. Hanc quoque negativam sequitur Ventrigl. loc. cit. n. 28. dicens eam veriore, magis communem, & quæ servatur in praxi, citans pro ea Fusc. de visitat. lib. 1. c. 2. num. 20. Pavin. in p. 1. q. 4. num. 5. Bonacin. tom. 1. tit. de Indulg. d. 6. q. 1. punct. 3. num. 23. & c.

2. Contrarium tenent Barbof. iur. eccl. l. 1. c. 32. n. 91. citans Abb. in c. cum olim. Sylv. v. Capitulum in fine. n. 5. Pavin. p. 1. princ. q. 4. Henric. in sum. l. 7. c. 31. s. 1. Vulpe in pr. c. 44. n. 22. Zerol. in pr. episc. p. 1. v. indulgentia, s. 2. Lavor. de iubil. & indulg. p. 2. à n. 52. Hanc affirmativam sequitur & probabiliorem